

L'AVALUACIÓ A L'ESCOLA: DEL DISCURS INSTITUCIONAL A L'EXPERIÈNCIA DELS AVALUATS

Anne Barrère

Université Paris Descartes, Laboratoire CERLIS-CNRS, Sorbonne Paris-Cités

Actualment, la qüestió de l'avaluació és present arreu. De fet, és un punt de conjunció de les polítiques educatives, des del moviment de modernització del sector públic en la dècada de 1980, als dispositius d'enquestes massives destinades a establir diagnòstics sobre el sistema escolar. En aquest sentit, l'avaluació es caracteritza pel fet d'oferir als agents escolars diferents tipus d'informació en forma d'indicadors numèrics. Els més coneguts són, òbviament, les enquestes PISA. En el cas de França, aquests informes transmeten un missatge de preocupació: el rendiment mitjà dels estudiants està associat a la naturalesa discriminatòria del sistema francès. L'esclatxa que separa els estudiants amb bons resultats acadèmics dels estudiants amb resultats baixos és molt gran. I a més, en el cas d'aquests estudiants, el fet d'haver de repetir curs i de sentir-se exclosos de les sortides amb més prestigi pesa més que el projecte pedagògic que es pugui endegar per intentar resoldre els seus possibles problemes d'aprenentatge.

Però si l'avaluació és avui el centre dels debats d'experts, amb la participació de l'administració pública, l'esfera política i la recerca educativa, també apareix com a recomanació recurrent de la reforma: ha de transformar les pràctiques dels agents educatius. Es presenta, de fet, com una solució organitzativa a la regulació burocràtica, molt present encara en els sistemes educatius. Directors de centre i docents ja no es poden limitar a complir els programes i les instruccions oficials, si els resultats no són els esperats, han de qüestionar i transformar la pràctica educativa.

No obstant això, moltes investigacions estan d'acord en el fet que, precisament, el que s'anomena la cultura de l'avaluació no "baixa" fins els agents de base de l'escola, especialment els mestres, i planteja molts problemes intel·lectuals i pràctics en l'àmbit educatiu, sobretot francès. Voldria considerar aquest problema situant-nos al costat dels agents escolars i, més específicament, de la seva experiència de treball: estudiants, mestres i directors, amb els quals hem portat a terme recerques qualitatives en els darrers quinze anys (Barrère, 2002, 2003, 2011).

De fet, si observem de prop el significat que actualment pot tenir -o no- per a ells la cultura de l'avaluació, és possible analitzar més a fons les seves implicacions i deconstruir el que sembla ser una consistència artificial del problema global.

Barrère, A. (2002): *Les enseignants au travail*, Paris, L'Harmattan

Barrère, A. (2003): *Travailler à l'école*, Rennes, PUR

Barrère A. (2011): *Sociologie des chefs d'établissement, Les managers de la République*, Paris, PUF (segona edició)